

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus V. De Conditionibus appositis in Desponsationibus vel aliis
Contractibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

TITULUS V.

De

Conditionibus appositis in Despon-
sationibus vel aliis Con-
tractibus.

QUÆRES 1. Quot modis contrahatur ob-
ligatio? Respond. Omnis obligatio 4. Mo-
dis contrahitur, videl. *purè, in diem, sub*
conditione & sub modo. *Purè* contracta obligatio est
quando id quod debetur, statim efficaciter peti po-
test; *in diem* contrahitur obligatio, dum contra-
hens statim quidem obligatur, id tamen quod peti-
tur ante certum diem exequendæ obligationis cau-
sâ adjectum efficaciter peti nequit, sed exspectandus
est terminus, ut cum dico Kalendis Maji dabo Titio
1000. Imperiales. *Sub conditione*, quando ipsa ob-
ligatio in futurum & incertum eventum suspendi-
tur, v. gr. solvam Titio 1000. Si consul fiat. obli-
gatio sub modo in hoc consistit quod unus quidem
statim obligetur, ipsa autem obligatio trahat post
se aliam, qua alter contrahentium vicissim ad ali-
quid aliud præstandum obligatur, adeoque unus
obligetur per se, alter per consequentiam; ut si di-
cam dono tibi 100. ut vestias pauperem, atque hæc
communia sunt obligationibus omnium contra-
ctuum.

QUÆRES 2. An hæc omnia locum etiam
habeant in sponsalibus & matrimoniis, pro solu-
tione.

Suppono primò, tanquam rem certam & evidentem,
matr-

matrimonium & sponsalia purè contrahi posse, uti plerumque contrahi solent.

Suppono secundo, Sponsalia posse contrahi in diem, ita ut statim quidem oriatur obligatio, differatur autem executio.

Suppono tertio. Sponsalia contrahi posse sub modo non enim est ulla ratio quo minus matrimonium in his omnibus alios contractus imitetur. potissima igitur quæstio est an sub conditione rectè contrahatur? pro quo

Nota: Conditio est lex adjecta actui differens illius obligationem in futurum estque triplex, de præterito, de præsentis & de futuro; duæ priores non reddunt actum verè Conditionatum, hæc autem posterior propriè conditio vocatur; quæ vel est possibilis vel impossibilis; idque vel de facto, ut si cælum digito terigeris, vel de iure qualis est conditio turpis aut conditio necessaria, ut si cras sol. oriatur; quibus sic præviè notatis ad quæstionem propositam? Respond. Licite contrahi sub conditione possibili & honestâ, quo casu eventus expectandus erit, eoque eveniente erunt sponsalia, secus si non eveniat. Si adjiciatur conditio repugnans substantiæ, fini, vel bonis matrimonii, contractus nullus est. *c. fin. b. t.* hæc enim conditiones hoc ipso quòd matrimonio adversentur, contractum destruunt & obligationem impediunt; si contrahatur sub conditione turpi substantiæ, fini, aut bonis matrimonii non repugnante, ut si falsum testimonium dixeris, aut sub impossibili de facto, ipsa conditio habetur pro non adjecta, & matrimonium censetur purè contractum, *cap. ult. b. t.* & hoc præ reliquis Contracti-

bus

bus speciale habet matrimonium, qui omnes ad
 rali conditione vitiantur §. II. *Instit. de inut. stipul.*
 sic specialiter statutū est ob favorem matrimonii
 inquit Pontifex *cap. ult.* Ratio hæc ex triplici
 non exigua patitur difficultatem. Primò enim
 tum est, matrimonium non posse poni nisi con
 hentes consentiant; sed qui adjicit conditionem
 Impossibilem consentire non censetur. Secundò
 qui in reliquis contractibus addit conditionem im
 possibilem non censetur se obligare, sed negari vel
 ergò idem in contractu matrimoniali dicendum
 Tertio, si tantus sit favor matrimonii utpote
 nium contractuum difficillimi, ergò in omnibus
 standum erit pro ejus libertate; hæc autem libe
 ras in eo vel maximè consistit, ut non imponatur
 obligatio alicui dubiè aut jocosè loquenti. quom
 do ergò dicit Pontifex conditionem impossi
 lem haberi pro non adjectâ in matrimonii favo
 rem? Respond. Favor quem pro causâ motiva
 legat Pontifex non consideratur in hoc, quòd
 velint obligare hominem contra mentem adeo
 jocosè loquentem, hoc enim uti naturæ repugnat
 sic nullo iure tolerari potest; sed in eo quòd
 in re tam arduâ nemo censeatur ludere & negari
 præsumitur in promissione matrimonii se volu
 obligare; in adjectione verò conditionis impossi
 bilis nihil agere. Ratio rationis est ista: Contrahe
 tes censentur scire ea iura quæ pertinent ad natu
 ram & valorem matrimonii, cum igitur *dict. cap. ult.*
 statutum sit conditionem impossibilem pro non ad
 jectâ haberi, hinc eo ipso quòd conditionem tal
 adjecerint, censentur purè contraxisse.

QUÆRES 3. Si contrahentes dispositionem

dicti cap. fin. Verè ignorent, vel conditionem impossibilem, possibilem putarent, an nihilominus conditio haberi possit pro non adjectâ, ita ut matrimonium valeat? Respond. Matrimonium tali casu contractum esse nullum: ratio est, quia præsumptio cedit veritati, in veritate autem inter tales non adest consensus.

OBJICIES. Ignorantia Iuris neminem excusat l. i. ff. de jur. & fact. ign. Sed hæc est ignorantia juris nim. Pontificii; Ergò Respond. Regula allegata procedit in foro externo, non interno, & fallit maximè in matrimonio propter consensum essentialiter requisitum, qui si non adsit, per præsumptionem suppleri nequit.

TITULUS VI.

Qui Clerici vel voventes matrimonium contrahere possint?

QUÆRES 1. Quibusnam liceat matrimonium contrahere? Respond. Omnibus qui non laborant speciali impedimento, impedimenta autem matrimonii sunt duplicis generis quædam sunt dirimentia, ea nimir. quæ contractum non tantum illicitum, sed & invalidum reddunt; alia impediencia tantum, quæ matrimonium prohibent, contractum tamen non invalidant.

QUÆRES 2. Quænam & quot sint impedimenta dirimentia? Respond. Dirimentia communiter statuuntur 4. his versiculis comprehensa,

*Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Cultus disparitas, vis, ordo ligamen, honestas,*

§